

Barcelona 29 d'abril de 1927

L'Esquella de la Torratxa

ANY L - Núm 2497 - 15 cts. - Atrassats 30

EL «CARILLÓN» DE LA DIPUTACIÓ

—I serà divertida la música d'aquest rellotge?

—Miri si en serà, que no més tocarà «Shimmys» i «Charlestons»

NOVEDADES Teatre Català

Avui, nit, l'últim èxit d'En Josep Pous i Pagès

**PUPUT, O EL JOC DE L'AMOR
I L'INTERES**

Diumenge, a dos quarts de quatre, la rondalla

L'ANELL MERAVELLOS

A dos quarts de sis i nit, a les deu

**PUPUT, O EL JOC DE L'AMOR
I L'INTERES**

Es despatxa a comptaduria

EDEN

ASALTO, 12

Dancing de las mil y una noches

DE CINCO TARDE A TRES DE LA MADRUGADA

De 6'30 tarde a 3 de la madrugada,
la formidable novedad

Los Negros Jackson

FIFI :: ANDRE :: LOLITA ALFONSO

La Orquesta Criolla P E R E L L A D A
con Bandoneón, Sierra Argentina, Xilofón
y Mandolina. Formidable orquesta

OLIMPIA

Formidable programa de Circ

**LES MES IMPORTANTS
ATRACCIONS DEL MON**

Dimarts, 3 de maig, debut

ELS 30 LIL-LIPUTENCOS DE SINGER

Funcions totes les nits, i dijous, diumenges i festius tarda

Preus: Butaques, 4 i 8 ptes. Seients fixos, 1'50 ptes.
General, 0'70 ptes.

Es despatxa a comptaduria.

TEATRE COMIC

Tot Barcelona considera

LOVE - ME

QUIEREME - ESTIMA'M - AIME-MOI

la nova revista d'En M NUEL SUGRAÑES
com la millor de les revistes presentades al Còmic

**BICICLETES
MOTOR**

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 1 - BARCELONA

Ja és hora de portar el cabell ben pentinat

I erò perquè s'amoïna en
arreglar el seu cabell, si al
cap de deu minuts, ja tor-
na a estar despentinat?

Doni una nova orien-
tació a l'assumpte

Usi la

Fixolina Canigó

i podrà tenir sempre el
seu cabell llis, brillant i
ben ordenat tot el dia

DE VENDA A

Perfumeries, farmàcies i adrogeries
a 2'50 pessetes el tub de 40 grams

ANTONI LÓPEZ IMPRESSOR

REVISTES : CATALEGS : FULLETS
TRICROMIES : TREBALLS COMER-
CIALS DE TOTA CLASSE I DE LUXE

Olm, 8 : BARCELONA

PLAGA DEL SOL 9.

BARCELONA
BRACIA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

EN "C. GUMA" ES MORT

OBLIDAT de la generació literària del seu temps, inconegut de la nova, ha mort a la seva caseta de Sans En Juli F. Guibernau, qui havia estat durant una llarga colla d'anys, el poeta festiu més popular de Catalunya i un dels puntals més fermes de L'ESQUELLA i de "La Campana de Gràcia". Un estol reduït d'amics, de cabells blancs, car comptava ja setanta anys, acompanyà les mortals despulles d'En Guibernau a sa darrera estada; la premsa diària li dedicà unes curtes ratlles de comiat.

Nosaltres, però, els homes de L'ESQUELLA, ens creiem en el deure de retre a l'amic entranyable, al poeta modest, a l'obrer infadigable de la intel·ligència, al periodista per vocació, un homenatge de respecte i de companyonia, malgrat ésser un home retret i metòdic fins per a fer versos, que portava una vida d'eremita, sempre allunyat de les penyes literàries, i poc menys que dels seus mateixos companys de Redacció.

Era En Guibernau un d'aquells treballadors catalans de clara intel·ligència que es dediquen a les lletres per pura intuïció; bon artífex argenter, dedicava els lleures de la seva tasca diària professional, a la poesia festiva, satírica i humorística, tant en voga en els seus bons temps, donant mostres d'un ingeni inesgotable i d'una facilitat per a versificar verament extraordinària. En plena joventut, enamorat de la que més tard havia d'ésser la seva muller, decidí dedicar-se a les lletres, no pas per vanitat de lluir el seu nom, sinó per a donar sortida a la graciosa i intencionada inspiració que bullia en el seu cervell; això féu adoptés per pseudònim el cognom de la seva benvolguda Carmeta, posant-hi al davant la inicial de la seva patrona: i "La Campana de Gràcia", primer, i L'ESQUELLA l'any següent (1878), obriren de bat a bat les portes a aquella ploma enjogassada, frescoia i plena d'intenció que tan espontània se'ls hi oferia sota la signa de "C. Gumà", "Fantàstic" i "A. Marc", per a fer les delícies de tres generacions de llegidors de les nostres publicacions avui cinquantenàries...

En Guibernau, no es limità, però, a escriure setmanalment a L'ESQUELLA i a "La Campana de Gràcia", fent-se amb un gran nombre d'admiradors, sinó que es

dedicà a escriure petits llibres festius, que es venien com a pa beneït, encalçant nombroses edicions, les quals contribuïren a escampar arreu de Catalunya la signa de "C. Gumà", que no va deixar mai, ni quan escrigué per al teatre xamoses i divertides peces que li valgueren llargs i merescuts aplaudiments.

Encara avui es poden trobar moltes de les obres popularíssimes d'En "Gumà", entre l'abundosa producció de les quals recordem a l'atzar: "L'amor, el matrimoni i el divorci", "Buscant la felicitat", "Fruïta del temps", "Don Quijote de Vallcarca", "El rosari de l'Aurora"... totes elles amb les fomoses il·lustracions de l'elegantíssim Moliné...

Avui, en la plenitud dels èxits literaris catalans, ens escruixim de què En "Gumà" vengués milers de milers de les seves publicacions agre-dolces, de què de "Mil i un pensaments", n'hagués pogut col·locar més de doscents mil, i mig milió, tal com sona, de l'obreta "Del bressol al cementiri"... Quin altre escriptor festiu català pot vantar-se d'haver estat tan popular? Quin altre periodista haurà pogut cultivar tants anys com ell l'actualitat local i regional, en tots els aspectes llurs, sense fatiga de part seva ni d'aquell públic que era tot seu?

Tan sols quan els anys començaren a pesar-li, s'anà retirant En Guibernau de L'ESQUELLA de mica en mica, acabant per abandonar "La Campana", el seu periòdic predilecte, on havia fet ses millors campanyes, en sentir-se aclaparat per la llarga malaltia que ha acabat per arrabassar-lo d'aquest món.

Humil visqué i humil ha mort el notable poeta que es pot dir fundador del nostre gènere humorístic, i nosaltres, fonament commoguts per la pèrdua irreparable del bon amic i company, a l'ensem que adrecem a la seva virtuosa esposa l'expressió del nostre condol, fem vots perquè una bona tria de la tasca d'En "Gumà", vingui a incorporar el seu nom al renaixement literari de Catalunya, en el qual representa una de les seves modalitats més característiques.

EL PRESENT NUMERO

HA ESTAT VISAT PER LA

CENSURA GOVERNATIVA

UNA GASETILLA

Fa pocs dies, per atzar ens caigué a les mans un diari de Vich. Era un diari catòlic.

Hi llegírem la següent gasetilla:

“El distingit jove d'aquesta ciutat, X, s'ha casat amb una senyoreta de Barcelona. Els desitgem un bon èxit.”

Rigorosament històric. Què us en sembla?

EL PER QUE D'UNA COSA

Aquesta cosa és el passamà que hi ha a la part de fora, a l'escala, de totes les portes dels pisos.

Francesc Pujols, el nostre gran humorista i escriptor—home tan divertit personalment com ho són els seus escrits—li ha trobat la utilitat.

Francesc Pujols és un elegant, tothom ho sap; però és un veritable elegant, dels que saben veure les ridiculeses del que hom en diu l'elegància. Ell es queda amb el que és realment elegant i rebutja la falsa elegància. Per això, diu que les salutacions que fan a la porta del pis els seus habitants en acomiadar la visita, és una ximpleria que res no té que veure amb l'educació i que no serveix per a altra cosa que per dur molèsties.

Bé, doncs; Francesc Pujols ha descobert que els que inventaren els passamans per a les portes dels pisos és que tingueren consciència d'això i volgueren evitar-ho. Però amb el temps s'ha oblidat la veritable utilitat del passamà i ara tothom l'ignora. Cal fer-lo servir pel que serveix.

El passamà serveix únicament—diu—per a què el senyor que surt d'un pis pugui tancar la porta en cas que els seus habitants tinguin la mala costum de quedar-se al pas de la porta saludant fins que el visitant s'ha perdut escales avall. En aquest cas, tot seguit que el visitant ho veu, ha d'agafar el passamà i tancar la porta.

I Francesc Pujols ho fa exactament així. Sempre, en sortir d'un pis, agafa el passamà i tanca la porta. És clar, com que estem acostumats a acomiadar sempre el visitant, Francesc Pujols ha de fer una gran força per a poder tancar la porta. Quan surt d'una casa, En Pujols ha de lliurar sempre una veritable lluita. Els veïns del pis estiran la porta per a evitar que es tanqui, i ell agafant el passamà fins aconseguir tancar-la.

UNA FELICITACIO

Dubtàvem de què amb la mort d'algú poguéssim passar una cosa divertida, i veus ací que la mort del nostre amic “C. Gumà” ha donat lloc a la més divertida de les situacions. Potser hi ha influït l'estimat finat, que no en va era un humorista com com una casa.

Tota la premsa de Barcelona, que és la més ben informada del món, ha dit, en parlar de l'obra de “C. Gumà”:

“...va escriure durant molts anys en un popular setmanari català.”

El poble, en canvi, que no està tan ben enterat com la premsa, sabia que aquest setmanari eren dos: L'ESQUELLA DE LA TORRATXA i “La Campana de Gràcia”.

Com si això no fos prou, afegeixen en uns comentaris poc pietosos sobre si va morir en la indignència i en una casa miserable. I només cal dir una cosa: que la casa on morí era propietat d'ell.

Felicitem coralmment a la premsa.

TEATRALIA

La nova temporada teatral ha començat d'una manera llastimosa. Suposem que la censura ens permetrà aquesta afirmació.

La gent no va al teatre, no vol anar al teatre. S'ha estrenat una obra d'“Amichatis”; hi ha hagut un noble intent de líric català al “Nuevo”; hem tingut a “Novedades” a la gloriosa Emma Grammatica... que treballava per als acomodadors i a major glòria de Mussolini; s'ha iniciat al “Poliorama” un aire nou: l'aire d'opereta—en temps de vals, compàs binari—, que és un gènere tan ximple com el de la comèdia blanca, però és més divertit; al “Goya”, Margarida Xirgu, la més intelligent de les actrius espanyoles, fa ofrena del seu art meravellós... a les butaques.

Aquest—l'allunyament del públic del teatre—és un fet que cal estudiar. Mai no l'havíem observat tant com ara. Si seguim per aquest camí, aviat l'aficionat al teatre serà una peça de Museu.

Nosaltres atribuïm aquest allunyament del públic, a la discreció que d'un quant temps ençà s'ha ensenyorit del teatre. En el teatre—el castellà i el català—, tot és discret, tot és apagat o a mitja llum, tot està dit en to menor i vestit amb taparrabos. La discreció, que aplicada a les persones és una qualitat estimabilíssima, aplicada a l'art dramàtica pot donar resultats catastròfics.

La gent, en el teatre, no en vol saber res de la discreció. La gent omple els camps de fútbol, les vetllades de boxa, les places de braus, que són espectacles molt més cars que el del teatre. Per què? Perquè tenen un interès, un tic sensacional. Perquè no són espectacles discrets, en fi. Què diria el públic si un partit de boxa o de fútbol es jugués d'una manera discreta? Què diria d'una cursa de braus jugada amb discreció? Probablement, no diria res: deixaria de freqüentar la plaça, el camp i el ring.

A Barcelona, en l'actualitat, sols dos teatres fan gent. Dos teatres que conreen la revista. La revista és un gènere teatral que cal qualificar d'inferior... aquí com a París i Londres. Per què hi va la gent, doncs? Per què omple el teatre? Perquè els seus empresaris, sortosament, no són discrets i supleixen la ximpleria de la revista amb la fastuositat de la presentació.

El problema del teatre és aquest: desfer-se de la discreció cuita-corrents i dedicar-nos un xic al salvatgisme, és a dir: fugir de la casa de dispeses—i qui diu la casa de dispeses, diu la del vetes-i-fils—, i retornar, com Rousseau, a la naturalesa.

LES DRASSANES

—Com ho farem perquè amb la reforma ens tre-
guin del barri?

—Si, mira, enviant-los a l'altre.

L'ENTERRAMENT DE LA BOHEMIA

No tots els diaris han portat la nova de la mort del malaurat Plató Peig. Ja en els darrers temps feia l'efecte de què les gents el prenien per un rebuig de la vida; per un *sablista*. Si més no, En Plató era quelcom més que un trist pidolaire; el bo d'En Plató era tot un poeta, tot un xicot excellent, al qual, més que res, les companyies l'havien perdut per a quelcom aprofitable.

Són molts, els d'aquella generació del partit radical, que han tingut una vida accidentada o una mala fi. Aquells noms: Plató Peig; un altre que no me'n recordo com es diu i que va ésser director de palla d'un diari germanòfil; aquell altre que estigué a la presó per assassí; el de més enllà que va morir assassinat; aquell que fou espia alemany i tot el que cal per a ésser afusellat, i tants d'altres que han omplert la crònica negra, han representat una època dramàtica de la nostra vida política local.

De totes maneres, En Plató Peig era, entre tots ells, una valor, un talent natural, un home dotat per a les grans coses, si la mandra, el goig de veure passar la vida fent de cul de cafè, la pau que dona el viure de l'aventura i l'atzar no l'haguessin malmès.

—Mira si tinc talent—li deia un dia a un periodista madrileny que el veia amb les sabates obertes com la boca d'un bou—, que tinc de portar les sabates foradades per a què el talent em surti per ací fora.

—Un dia em mataré, sí, sí... Un dia em mataré... Pujaré dalt del terrat i em llençaré a l'espai per tal de poder morir abraçat a un tros de cel.

Les *boutades* d'ell eren celebrades, rigudes, aplaudides, i això feia que l'home no es preocupés d'estudiar, de treballar. Trobava més fàcil el deixar-se convidar pels amics, als quals acontentava amb uns versets o frases originals... Després fou buròcrata de l'Ajuntament. La burocràcia municipal és cosa que no admet *juerquistas*, ni homes extraordinaris. I perquè no anava a treballar o perquè no admetia feines que ell considerava inferiors a la seva condició intel·lectual, fou un dia tret sense possibilitats de tornar-hi entrar.

En Plató, brut, sense afaitar, amb una camisa esquincada, amb un tuf d'hospital permanent, tingué un moment de claredat. Quan el cridaren llurs familiars per a salvar-lo. En una població prop de Barcelona el mantingueren un temps allunyat de la bohèmia i de la nit. Un dia el vaig veure amb ulleres de plata, gros, net, ple de vida.

—Estic reivindicat! — em digué, ple de joia.

Poc després, el districte V, les velles tavernes on es menja malament i brut, el cafè que en mig del carrer permet fer de la ciutat i de la vida un espectacle brillant, se l'emportaren de nou. En Plató ja estava perdut. Llavors es dedicà a pidolar, però és perquè n'hi ensenyaren els vells admiradors d'abans. No en tenia pas la

culpa ell, sinó els que el perderen per al seny i per a l'obra digna, fent-ne un escarni de l'amistat.

—Ja és a l'hospital—se'ns digué un dia.

—Ja s'ha mort—se'ns ha dit una matinada.

I aquell mateix dia, nosaltres, trobàvem al despatx una carta d'un amic que ens deia:

Puedes decir a tu recomendado que pase por esta casa. Le procuraremos una colocación modesta, pero segura... etcétera...

Adéu, Plató! Criatura, cor noble... La vida ha estat molt dura per a tu; la vida, certament, ha estat una bandarra. Tu et mereixies altra cosa. Valies més que tot això... Erets un bon xicot, un bon noi, un gran noi!... Pobre Plató...!

Ha passat un enterrament modest, pobre. Sortia de l'hospital, camí de la terra santa. A la caixa hi havia el cos d'un pobre bohemí, ple de crostes i d'illusións.

FRANCESC MADRID

ORGULL DE PARE

Fa dues hores que l'Andreu és pare, pare d'un nen grassó. Toquen el timbre de la porta. L'Andreu treu el cap per la finestra i mira. És el carter.

—Una carta.

—Per a qui?

—Per al senyor Andreu M.

—No siguis banau, home! Per al pare o per al fill?

UN QUE HI ENTEN

—Què t'han semblat les pintures de la Diputació? —

—Que estarien més bé en un casino de "playa veraniega".

LES MODES D'ARA

—Ara no sé si són els meus o els del meu marit.

ERA UNA VEGADA...

Era una vegada un ermità, jove, ben fornít, i de bells ideals; vivia en una cabanya solitària, lluny de tot poblat i àdhuc de totes les inquietuds humanes. Potser per aquest motiu s'havia allunyat, espiritualment de les nostres lluites. Escrivia i pensava. Escriure dalt un turó quiet i solitari, on sols el vent us acompanya, i un aire fi, suau, com de capvespre tardoral, és viure el que s'escriu; el que es pensa. Es viure una vida més alegre i reposada i més vivificant que assegut en un silló papal dintre una habitació on l'atmosfera del tabac i una llum groga i mesquina, artificial...

... I una alenada de bèstia putrefacta ennuega el nostre respir i deixa seca la gola.

Per això aquell ermità jove i corpulent rejuvenia i no es recordava de res i era amic de les guineus, del llop i del senglar. No coneixia en el món altre goig que el de contemplar en èxtasi, la plana que als seus peus s'estenia, humida, conreada per la mà de l'home.

Un dia esdevingué, com en un conte de fades, una cosa estranya, en aquell mateix turó solitari. Uns homes escalaren la muntanya i es disposaven passar la nit dins la cabanya quan sortí triomfalment aquell ermità de la barba i mentre feia una freda salutació, els parlà d'aquesta manera:

—Ja que heu gosat escalar aquest cim quiet i solitari, heu de saber que qui hi dorm una nit no pot eixir-ne. (Això ho digué tètricament.) Aquí, on més que viure-

hi, es frueix, hi ha aquest perill. A mitja nit veureu el fantasma, us ho anunciaré, i mai més no sabreu que ha estat del que estimeu: la vostra ciutat i el brogit del vostre viure disbauxat.

De tanta por com hi havia en aquells pobres cors, la nit esdevingué clara i en un no res baixaren la costa. La confusió del moment es tornà sarcasme, i uns reien i altres restaren encara indecisos per a saber quelcom d'aquell fat. Llavors aquell ermità rigué de bona gana per haver espantat tan banalment la fera a qui més tem, la fera humana, i escrigué aquest pensament:

L'home ja no em fa por.
Es feble la fera humana.
un sol mot fa en son valor
el que un tret no és dolor
en la fera salvatgina.

EMILI VILASECA

ELS CABELLS CURTS

Seguint la tendència d'anar-ho escurçant tot, els monyos de les dones desapareixen a carrera feta, i en el pas que anem, no trigarà gaire a ésser general la moda de portar el clatell del tot pelat. No em proposo donar la meua opinió respecte a si

aquesta variant del pentinat femení, és o no bonica, ni si és o deixa de resultar pràctica. El meu intent és sols fer un petit comentari a ço que pot observar-se amb motiu d'aquesta evolució que s'inicia.

Es curiós el fet de què moltes senyores i fins algunes noies, haurien ja seguit la corrent, a no haver-se interposat el marit o el promès. Voleu res més xocant que aquesta oposició.

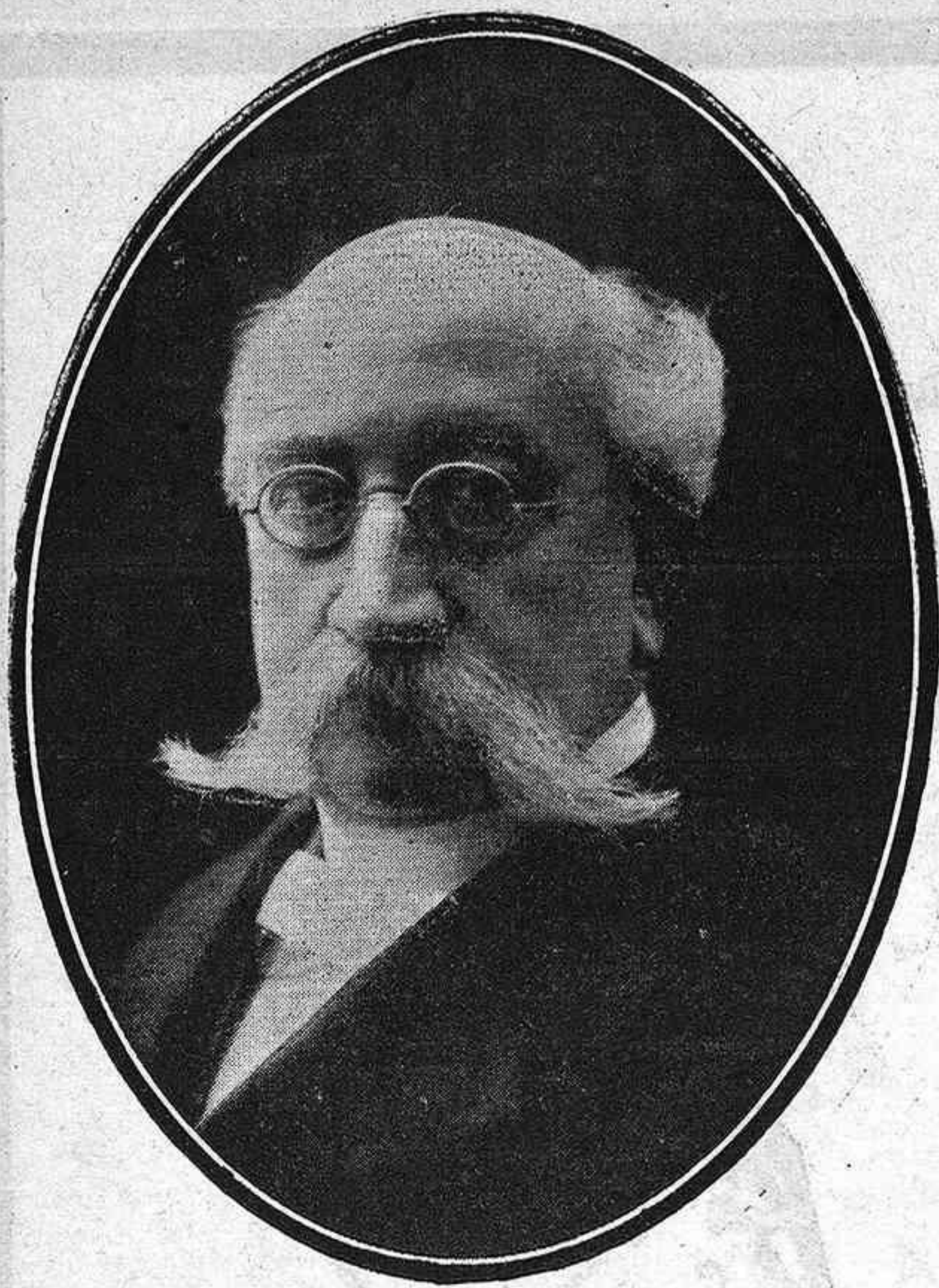
En això, com en tantes altres coses, es veu clarament la lògica que gastem, puix es dona el cas que els que s'avaloten per si la muller o la promesa volen tallar-se els cabells, no tenen inconvenient en què del coll per avall, ensenyin el que no cal dir, perquè ho sabem de memòria, i de peus per amunt, posin davant dels nostres ulls pecadors, no les pantorrilles ni els genolls, sinó alguna cosa més, fent-nos alimentar l'esperança de què amb una altra empenteta, podem arribar a fruit de quelcom insospitat, que solament de pensar-hi se'ns fa la boca aigua.

Oh, marits i promesos que així aneu contra el sentit comú! Permeteu que us doni un consell:

Deixeu lliures en aquest punt a les vostres mullers o a les que preteneu que ho siguin, i en comptes de fer valer la vostra autoritat en un assumpte la importància del qual és molt discutible, procureu treure'ls-hi el costum que han agafat d'imitar el tipus d'aquelles altres, que a voltes des del llindar d'una escala us fan l'ullet, rient maliciosament, mentre us inviten a pecar, dient-vos amb veu insinuant:

—Escolta, ros...

T. RUSCA

EL DOCTOR CARDENAL

Gairebé de sobte, dissabte passat morí l'eminentíssim cirurgià català, doctor Salvador Cardenal, als setanta cinc anys.

Fill de València, estudià la medicina a la Universitat de Barcelona. Un cop doctorat, passà a perfeccionar-se als millors hospitals i clíniques de París, Ginebra, Zuric, Munic, Viena, Berlín, Halle, Leipzig. Londres, Brusselles, Torí, Roma, Milà, Lió, Berna, Tubinga, Gotinga, Kiel, Estrasburg, Heidelberg, Hamburg i Brun.

En 1877 tornà a Barcelona, i entrà a la nostra Facultat de Medicina; el mateix any guanyà, per oposició, la plaça de metge de la Casa de Caritat. En 1879 passà a ésser director del Sagrat Cor, lloc preeminent que ha ocupat fins a la mort. Era membre—entre altres importantíssimes associacions mèdiques—de l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques i de l'Acadèmia de Medicina de Barcelona, de les quals en fou president. Tenia el títol, concedit pel Govern anglès, d'"Honorary Fellow of College Surgeons of England".

Els seus llibres—una trentena — han estat premiats per diverses Acadèmies. Això diu prou la valor científica de les seves obres.

El doctor Cardenal—introduïdor a la Península del mètode antisèptic per a guarir les ferides, el mètode que ha estat una de les més gran troballes de la cirurgia moderna—era, no solament el millor cirurgià català, sinó un dels millors del món. La seva justa fama era enorme arreu de la terra. En molts congressos internacionals ell prengué part, i la seva paraula autoritzada era considerada com el punt culminant de les afirmacions mèdiques que mantenia.

El doctor Cardenal, ara, tenia establerta des de molt temps una clínica particular al Passatge Mercader, de Barcelona. Portava fetes unes 8,000 operacions, de les quals prop de 6,000 són importants.

La seva mort ha estat sentidíssima arreu del món. El seu enterrament—imponent manifestació de dol—prova l'estimació que li tenia Barcelona. Descansi en pau l'illustre doctor Salvador Cardenal, un dels primers metges moderns del món.

LES PINTURES DE LA DIPUTACIÓ

L'actual Diputació va voler fer obres al Palau de la Diputació, i l'ha deixat com nou.

Cal lloar el sentit artístic i l'immens gust d'aquesta Diputació.

La part vella del Palau era un dels gòtics més bells que hi ha a Catalunya. Les reformes ho han desfigurat totalment. Però no ve d'aquí. Els diputats diuen que són unes reformes molt belles, i això és l'important. S'ha desfigurat el bellíssim edifici gòtic, un dels més bells de Catalunya; però les reformes són tan importants, que superen el gòtic; el menys important s'ha de sacrificar al més important.

Una grotesca porta del senyor Rubió—l'inventor del barri gòtic, desfigura el vestíbul. Es una delícia!

Unes columnes amb fanals, gairebé tan grotesques com la porta, trenquen la delícia del Pati dels Taroners.

Unes columnes del claustre reconstruïdes amb tota la mala pata possible i un tríptic gòtic—que no està malament, però que no hi feia cap falta—adulteren el claustre.

Ara, el dia de Sant Jordi, s'inauguraren les pintures del Saló de Sant Jordi. Per això fer, ha calgut destruir—materialment destruir—les pintures murals inacabades d'En Torres-García. Un sostre policromat amb el més mal gust del món,

la cúpula figurant un cel de cromo, criden l'atenció al moment d'entrar al saló. Mai no s'havia vist al món res tan horrible, tan antiartístic. Les parets del dit saló estan decorades (?) amb pintures (?) murals dels més il·lustres pintors de Catalunya: Galofre Oller i Galofre Surís, Juli Borrell. A. de Cabanyes. Carles Vázquez, Xiró, Martí Garcés, B. Mongrell, L. Triadó, Mas i Fontdevila, Vidal i Cuadras, Barrau i A. Utrillo. Totes les pintures, totes—àdhuc la d'Alexandre de Cabanyes!—són gairebé tan delicioses com el sostre, d'En Baixeras, fa goig.

Ara sí que ens trobem en el regne del bon gust i de l'art!!!

NOVEDADES

Ningú no ha anat a veure Emma Gramàtica, ni els italians residents a Barcelona. Això no és massa favorable als italians alludits. Però, què hi farem si cadascú és com és?

Cal dir que això tampoc és gens favorable al públic en general. Es incomprendible i llastimós que, mentre s'omplen els teatres de la revista imbècil, es deixi solitari un teatre on una gran actriu com Emma Gramàtica representa una gran obra com "Medaglie della vecchia signora".

Dintre de poc tindrem en aquest mateix teatre un altre gran artista: Jean Sérment. Esperem que el públic no farà

un paper tan llastimós, tan vergonyós, com ha fet amb Emma Gramàtica.

La propera setmana parlarem de "Puput", la nova obra del mestre Pous i Pagès, que obtingué un gran èxit.

ROMEA

Unes representacions de teatre catòlic ha donat Henri Ghéon, capitost, de "Les compagnons de Nôtre Dame".

A Henri Ghéon i els seus "compagnons"—en alarab, la veu companyó té un significat fisiològic i divertit—, més que com a actors se'ls ha ide tractar com a missioners. I a nosaltres, tots aquells missioners que no ens parlin de l'amor a la vida i a la llibertat, no ens fan gràcia.

Per això no ens han fet gràcia ni les obres ni els actors d'Henri Ghéon. Aquesta creuada—a nosaltres no ens dona la gana de fer malbé el llenguatge dient croada—, en les actuals circumstàncies, tindria un gran èxit a Xina. Aquí, no. Aquí els companyons els volem d'una altra manera.

Però com que som generosos, donem a Henri Ghéon una idea: les seves representacions de teatre catòlic podrien acabar-se amb un rosari, cantat pel públic.

La companyia lírica Videgain ha tret de "Romea" la pudor de sagristia que hi havia deixat Henri Ghéon. Molt agraits, senyor Videgain!

GOYA

Margarida Xirgu és l'única actriu de teatre castellà que no s'ha abandonat a la ramplomeria de l'"astrakàn" i la comèdia blanca. Això que cal tenir sempre en compte, mereix tots els elogis. Si a això hi afegim l'enorme quantitat d'actriu que hi ha en Margarida Xirgu, aquests elogis han de multiplicar-se.

Ha estrenat, darrerament, una comèdia dels Quintero, "Barro peccador", digna de consideració. No és que sigui cosa de l'altre món, però totes les del teatre castellà fossin així!

COMICO

"Love-me", la nova revista d'En Sugrañes, sembla que, com les anteriors, ha emprès un camí triomfal.

En en alegrem.

OLYMPIA

Un gran programa de circ equestre. Entre els números d'aquest programa hi ha el d'un home que menja vidre, porcellana, fusta, etc.

A aquest "mano" si que el deu preocupar poc el problema de les subsistències!

TEATRE INTIM

Dilluns a la nit—al coliseu "Pompeya"—tingué lloc la setena sessió del Teatre Intim, dirigit per l'excellent Adrià Gual.

Fou una vetllada extraordinària i un xic desconcertant: amb la cooperació de l'eminent Enric Borràs, es donà una solemni representació del famós drama del gran "Serafi Pitarra", "El ferrer de Tall". Abans de la representació, Adrià Gual, amb la seva paraula elegant i suggestiva, explicà el perquè de la vetllada, vetllada d'homenatge a la renaixença del teatre català.

Hom ens donà un "El ferrer de Tall" com no es veu mai. El gran art d'Adrià Gual es veié un cop més en la presentació de l'obra. El decorat, executat per Joan Morales, magnífic.

El gran Borràs, en el paper de Mestre Jordi, fou ben bé el gran Borràs. Josep Claramunt interpretà bé l'Esquerrà. Molt bé, també, Joan Fornaguera, Teresa Pujol, Teresa Arquer i Carme Prats en els papers, respectivament, de baró, manxaire, Biel, baronesa i Anneta.

FUTBOL

Els nois graciencs, amb una elegància característica, varen passar per la pedra els "famosos" madrilenys, malgrat i que opinions més autoritzades que la nostra, havien previst la victòria madrilenya.

Però és allò que passa: no sempre han de tenir raó els que sempre ho endevinen; alguna vegada també l'hem d'ensopegar nosaltres.

Ja varem dir, que en qüestió de partits de campionat d'Espanya, guanya o en sap més aquell que juga al seu camp, i tanmateix, sembla que els clubs s'han entestat en voler-nos donar la raó.

Després dels partits de diumenge passat i com a conseqüència dels seus resultats, demà hauran de jugar-se els mateixos partits per a desfer l'empat.

Com si no hagués passat res...

Com ja hem dit, l'"Europa" va guanyar allò que se'n diu amb totes les de la llei al "Madrid".

Això està molt bé; divinement bé, però ara el que falta és que en el partit de diumenge, tornin a fer la mateixa.

MES DE MAIG

Virgo Prudentissima.

BOB

Ja sabem que En Cros quan s'hi posa, en fa de crespes, i molt seria que en aquest partit no vulgués fer de les serres. Cregueu, que ho celebrariem.

El "Barcelona" allà a Sevilla es va deixar encolomar un gol que li va valer la derrota.

Tan coll avall que teníem aquest partit, i té, ens va sortir un "gra" (com vulgarment es diu) que ens va deixar tous.

Els pobres onze mil estaven desesperats, però no s'hi podia fer més.

Ara el que han de fer és fer-los-hi passar el mal gust, obtenint una bona victòria en el desempat de demà passat a Madrid.

Ho faran?

L'"Espanyol" a València va fer el ridícul; males llengües diuen que ho varen fer expressament per a donar peixet als valencians per allò que es deia de sí o no s'establiria a aquella ciutat.

Segui el que sigui, el cas és que se'n van emportar un gec que per més que vulguin no se'l treuran més.

MOTORISME

Per tal de reunir cabals per a poder prendre part al "Tourist Trophy" anglès les nostres entitats motoristes organitzen un festival per a demà passat al camp de la U. E. de Sans.

El que sigui amant de les coses noves, que no hi manqui, car disfrutará de valent.

Hi haurà partit de fútbol, però amb jugadors damunt de moto, concursos d'acrobàcia i moltes altres coses, les suficients per a fer disfrutar de valent.

Estem decidits a no mancar-hi.

S'HA DE CELEBRAR

- Si em donés una pesseta, senyoret!
- Home, em sembla que demaneu massa.
- Es que avui és el meu sant.

Ha dimitit el governador de Madrid. Per què? No us alarmeu. Sembla que és per a passar a l'Alcaldia de la capital.

Fet i fet, és un motiu per a donar a parlar. Aquí ni això tenim!

✽

Hem rebut l'amable visita del P. Vallet. Venia per a oferir la seva col·laboració a L'ESQUELLA DE LA TORRATXA. Tot i agraint-li la visita, li rebutjarem la col·laboració. Els seus articles eren massa violents, per al nostre periòdic.

✽

Quin rebombori per la qüestió de la nacionalitat de Cristòfor Colom.

Es català, és gallec, és genovès o és portuguès?

Ah, veus ací el gran incògnit. Tothom el vol. Tothom el vol, ara, i abans tothom el menyspreà i el vexà!

El savi peruà Lluís Ulloa afirma—diu que en té les proves—que és català, i Pere Redon, de Tarragona, el vol tarragoní. Esperem el llibre del senyor Ulloa, a fe—i tothom comprendrà perquè—voldríem que fos català.

✽

La sentència pels fets de la nit de Sant Joan ha condemnat el general Aguilera, a l'ex-coronel Segon García, el capità Joan Perea, el tinent Lluís Rubio i el tinent coronel Josep Bermúdez de Castro.

Tots els altres militars (entre ells el general Weyler) i tots els paisans (E. Barriobero, Marcel·lí Domingo, etc.) han estat absolts. No hi han proves suficients, diuen.

✽

El general Aguilera, condemnat pels successos de la nit de Sant Joan, ha passat—per R. D.—a la reserva.

✽

Hi ha el príncep de Gales, amb un seu germà, a Madrid. El príncep de Gales viatja sempre; sembla que hagi nat per a viatjar.

Esser príncep com ell no ens desplauria pas gens ni gota.

✽

També hi ha a Madrid el rei de Suècia. És l'home més alt del món.

Quina vidassa de festes es donen, a Madrid.

✽

A la Diputació s'han inaugurat més reformes.

Les més importants són les pintures del Saló de Sant Jordi, substituïnt les d'En Torres-García, destruïdes.

Les noves pintures són temes històrics. Pintors: Juli Borrrell, Baixeras, etc

Hem vist desastres artístics. Tan grossos, mai!

✽

Una de les "millores" que hom ha fet al Parc, és tancar en un clos la col·lecció zoològica i no es podrà visitar de franc sinó els diumenges i els dijous.

Sobre aquest punt, estem d'acord amb el que diu En Carles Soldevila: la nostra col·lecció és tan insignificant, que ningú no la voldrà veure, pagant.

Si tinguéssim una bona col·lecció, això estaria bé. Però la nostra pobre col·lecció zoològica creiem que el que aconseguirà l'Ajuntament serà privar-nos de la col·lecció: ningú no hi anirà i serà com si no en tinguéssim.

✽

Ja heu setit el "carillon" de la Diputació, inaugurat la diada del Patró Sant Jordi?

SANT COP DE PUNY

L'Uzcudun fent trontollar els rascacels de Nova York.

RESPOSTES PAGADES

J. T. i R.: Ens ho temíem. Per causes alienes a la nostra voluntat, no hem pogut publicar el vostre darrer article.—
 J. S.: "L'home i el be" ha arribat massa tard; fa dies que ha passat ja Setmana Santa.—A. P. Gosa: Heu d'escriure millor.—
 Ll. S. F., de S. M.: No. Altrament, mai enlloc del món no és l'administrador d'un periòdic qui es cuida d'admetre o refusar l'original.—
 J. S. V.: Si us vàrem dir que ho publicaríem, ho publicarem. Segurament encara trigarem. Paciència. — J.

Ll., de C.: Veurem. Tenim molt original en vers.—J. T. i R.: La nova prosa ja és a les caixes.—A. P.: Hem rebut "La dona de nit". Força temps enrera vàrem rebre ja aquesta prosa, i vàrem contestar que no ens convenia. "Petit drama" està acceptat; no sigueu impacient.—
 J. F. E.: No volem deiebles d'En Folch i Torres, a casa nostra.—
 Ll. S. F.: Ui, massa llarg!—
 M. F.: Ho hauríem de fer nou.—
 N. M.: Bé; passa a prendre reva.—
 E. R., de C. de la S.: No ens convenç.—
 F. C. P.: Res, la "Postal"; l'altra poesia, veurem.

Impremta LA CAMPANA i L'ESQUELLA : Olm, 8, Ciutat

MARCA NACIONAL

CONCURSO DE LA LECHE CONDENSADA Marca EL NIÑO

32.000 pesetas de regalos

que podrán ser aumentados
según el éxito del Concurso

EL NIÑO que figura en las etiquetas de la insuperable Leche Condensada EL NIÑO (marca nacional), deseando festejar solemnemente su cumpleaños, quiere obsequiar a sus numerosos consumidores. Sólo pretende que se fijen en él y que valiéndose de las etiquetas que van pegadas a los botes, acierten la edad que tiene.

¿Qué edad tiene?

La única noticia que se puede dar sobre el particular, es que cumple 3 años en uno de los días del corriente año de 1927.

A acertar la fecha de su cumpleaños quedan invitados todos los consumidores de la Leche Condensada marca EL NIÑO.

Basta para ello que despeguen las etiquetas de los botes y las entreguen personalmente o las remitan por correo a la Sociedad Lechera Montañesa A. E., Plaza de Cataluña, 17 primer piso, BARCELONA, y por cada 10 etiquetas señalen el mes y el día del corriente año en que supongan cumple años el Niño de la marca de la Leche Condensada.

Cada concursante queda en libertad de señalar siempre una misma fecha o tantas diferentes como desee, a condición de que por cada fecha que señale, acompañe las referidas 10 etiquetas.

La Sociedad Lechera Montañesa A. E., acusará recibo de cada entrega o envío, entregando o remesando un resguardo al concursante, en el cual se hará constar la fecha señalada por el interesado, el nombre, apellido y domicilio del mismo. Este resguardo deberá ser conservado por el concursante y le servirá de justificación para tener derecho al regalo que eventualmente pudiera corresponderle.

Este Concurso empezará el 15 de mayo próximo y terminará el 15 de septiembre del corriente año.

Los regalos que se concederán serán los siguientes:

PRIMER REGALO DE 10.000 PESETAS

a la persona o personas que hayan acertado la fecha exacta del cumpleaños y si nadie lo acertara, a la persona o personas que más se hayan aproximado.

SEGUNDO REGALO DE 10.000 PESETAS

a la persona o personas que hayan señalado las dos fechas más próximas, anterior y posterior, después de la persona o personas que hayan obtenido el primer regalo.

TERCER REGALO DE 6.000 PESETAS

a la persona o personas que hayan señalado las dos fechas más próximas, anterior y posterior, después de la persona o personas que hayan obtenido el segundo premio.

CUARTO REGALO DE 4.000 PESETAS

a la persona o personas que hayan señalado las dos fechas más próximas anterior y posterior, después de la persona o personas que hayan obtenido el tercer regalo.

Si son más de una las personas que se hallen en el caso previsto en el reparto de cada regalo, se distribuirán las cantidades señaladas, reservando a cada persona tantas participaciones como resguardos presente que tengan derecho al cobro.

TOTAL 30.000 PESETAS DE REGALOS SIN PERJUICIO DE QUE EN ESTE CONCURSO PODRAN SER AUMENTADOS SEGUN EL EXITO DEL MISMO

Para determinar la fecha exacta del cumpleaños del hermoso Niño de la Leche Condensada marca EL NIÑO, se abre independientemente de este Concurso, un Concurso de Belleza Infantil, al que pueden concurrir desde el 15 de mayo próximo al 15 de septiembre del corriente año, los padres de todos los niños o niñas que cumplan, o hayan de cumplir 3 años en el presente de 1927, remitiendo a tal efecto las fotografías de su hijo o hija, y cuyas fotografías se someterán a un Jurado, compuesto de:

Un médico - Un pintor - Un escultor - Un fotógrafo - Un representante de la prensa

que fallará sobre cuál de los niños es el más hermoso. Este niño recibirá

UN REGALO EXTRAORDINARIO DE 2.000 PESETAS

Una vez pronunciado el fallo por el Jurado para confirmar dicho fallo, se solicitará de los padres del niño o niña que haya de recibir el regalo extraordinario de las 2.000 pesetas, la respectiva partida de nacimiento y por ella se vendrá en conocimiento de la fecha exacta de su cumpleaños, la cual será la del cumpleaños del Niño de la Leche Condensada marca EL NIÑO.

Conocido el resultado del Concurso, se publicará éste por medio de la prensa y se avisará por carta a los interesados, para que acudan o envíen a recoger los regalos, que serán abonados contra entrega del resguardo correspondiente, el cual se considerará a este efecto, como un documento al portador.

Los regalos serán entregados en la Sociedad Lechera Montañesa A. E., Plaza de Cataluña, 17, BARCELONA, a quien pueden dirigirse en solicitud de datos o aclaraciones, todas aquellas personas que lo deseen.

NOTA.—Se ruega a los consumidores de la Leche Condensada marca EL NIÑO, que nos envíen sus etiquetas por carta, escriban con claridad el nombre de la población en que residen y de la provincia a que pertenece.

Igual ruego hacemos a los que nos envíen el retrato de sus hijos que cumplan o hayan de cumplir 3 años en el corriente de 1927.

El hecho de remesar una fotografía no excluye la facultad de participar también, mediante envío de las correspondientes etiquetas, en el Concurso cuyas bases quedan anotadas.

SOCIEDAD LECHERA MONTAÑESA, A. E.

5.000.0000 de pesetas de capital totalmente español

Obres del malaguanyat escriptor català

C. G U M A

	Ptes.		Ptes.
Fruyta del temps. — Colecció de poesias, formant quatre tomets titulats: <i>Fruyta amarga, Fruyta verda, Fruyta agre-dolsa</i> y <i>Fruyta madura</i> : segona edició ilustrada. Cada tomet 0'60 de pesseta; tots junts	2'40	La primera nit. — (<i>Impresions de un nuvi</i>)	0'60
L'amor, lo matrimoni y'l divorci	0'60	Lo dia que'm vaig casar. — (<i>Impresions d'una nuvia</i>)	0'60
Del bressol al cementiri	0'60	Ensenyansa superior. — Juguet còmic en un acte. (agot.)	0'60
Buscant la felicitat	0'60	Drapets al sol. — Escàndol humorístich, ilustrat	0'60
Petons y pessichs	0'60	Quinze dies a la lluna. — Gatada en vers, ilustrada	0'60
Barcelona en camisa	0'60	Ni la teva ni la meva. — Comèdia en 3 actes y en vers	2'40
Lo deù del sigle	0'60	Un viatge de nuvis. — Humorada en vers, ilustrada	0'60
¿Home o dona?	0'60	¿Quina dona vol vostè? — Humorada en vers, ilustrada	0'60
La dona nua (<i>Moralment!</i>)	0'60	Lo primer dia. — Juguet còmic lirich, en un acte	1'20
Tipos y topos (<i>Colecció de retratos</i>)	0'60	Art de festejar. — Catecisme amorós, en vers, ilustrat per M. Moliné	0'60
¿Guerra al cólera? Instruccions pera combàtrel.	0'60	Guia del conquistador. — 2.ª part del <i>Art de festejar</i>	0'60
Cla y català. Llissons de gramàtica parda	0'60	¿Colon o Carnestoltes? — Ensarronada còmica municipal; ilustració de M. Moliné	0'60
Don Quijote de Valcarca	0'60	¿Abaix lo existent! — Disbarat còmic en un acte. (ag.)	0'60
¿Ecce Homo! Monòlech en un acte y en vers	0'60	Lo Marqués de Carquinyoll. — Juguet còmic en un acte (ag.)	0'60
Mil y un pensaments. — Colecció de màximas y sentiments.— Un tomo de unas 100 pàginas (agotada)	0'60	Una aventura de amor. — Ilustrada per M. Moliné	0'60
Lo Rosari de l'Aurora. — Album humorístich, ab caricaturas (agotada)	0'60	Pelegrins a Roma. — Viatje bufo-tràgic en vers, ilust.	0'60
Filomena. — Viatje de recreo al interior d'una dona	0'60	¿Per què no's casan los homes? — Humorada en vers, ilustrada	0'60
Lo cólera y la miseria, y una carta al Dr. Ferran	0'60	¿Per què no's casan las donas? — Humorada en vers, ilustrada	0'60
Sobre las donas. — Polèmica entre C. Gumà y Fantàstich	0'60	Jesús Maria Joseph! — Juguet còmic en un acte (ag.)	0'60
Gos y gat. — Juguet còmic en un acte y en vers (agotada)	0'60	La salsa del amor.	0'60
Vuyts y nous. — Ab lo «retrato» del autor	0'60	Lo món per un forat. — Humorada en vers, ilust.	0'60
Un cap-mas. — Juguet còmic en un acte y en vers. (agot.)	0'60	¿Com se pesca un marit? — Humorada en vers, ilustrada (ag.)	0'60
20 minuts de broma. — Un tomet que conté dos monòlechs representables, titulats <i>Tres micos</i> y <i>Un cessant</i>	0'60	De la Rambla a la Manigua. — Aventuras d'un reservista, ilustrada	0'60
Lo pot de la confitura — Colecció de poesias (agotada)	0'60	Blanchs y negres, ó la qüestió de Cuba, ilustrada	0'60
La Exposició Universal. — Humorada agre-dolsa	0'60	Un casament a proba. — Humorada en vers, ilustrada	0'60
Cura de cristià. — Juguet còmic en un acte y en vers (ag.)	0'60	La senyora de tothem. — Humorada en vers	0'60
Guia còmica de la Exposició Universal. — Un tomo de 100 pàginas, ab un plano y varis dibuixos (agot.)	0'60	Lo llibre de les cent veritats. — Edició ilustrada	0'60
L'amor es cego. — Juguet còmic en un acte y en vers	0'60	El peccat de Eva. — Humorada en vers, ilustrada	0'60
Cansóns de la flamarada. — Un tomo de 128 pàgs.	1'50	Agencia de matrimonis. — Humorada en vers, ilust.	0'60
Una casa de dispesas. — Juguet còmic en un acte. (agot.)	0'60	Entre faldillas y pantalons. — Humorada en vers, ilustrada	0'60
		Sota la parra. — Colecció de cantars	0'60

ALFONSO VIDAL Y PLANAS

La Virgen del Infierno

(NOVELA DE PRESIDIO)

UN TOMO 8.º PTAS. 4

VERNEY D'ORIANI

¿Quiere V. ganarse un sobresueldo?

Pequeños trabajos y tareas fáciles con que aprovechar unas horas entretenidas y remuneradamente

Un tomo, Ptas: 3

ALFONSO VIDAL Y PLANAS

El demonio juega

Un tomo 8.º Ptas. 3

Presons d'Europa

1.ª sèrie (Les de Barcelona)	Ptes. 2
2.ª » (» » »)	» 2
3.ª » La Bastilla.	» 2

MALLORCA

ALBUM DE FOTOGRAFIES DE LA FAMOSA ILLA DAURADA

Pessetes 12

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls atorga rebaixes.

EL SENYOR ESTEVE SOMNIA

... I somnia que se li presenta, el dimoni... que li proposa donar la volta al món en un parell d'hores... i l'home es deixa temptar i emprèn el vol... Però en passar per París de França, té una necessitat urgent... i el dimoni accedeix a baixar-lo fent servir d'escala la cua... i es cansa d'esperar i passejar, pobre dimoni!... Quan entra la criada i diu al senyor Esteve: "El café "au lait".